

«Ένας πολιτισμός παίρνει αυτό που του αξίζει»

Κύριε διευθυντά

Με αφορμή την περιβαλλοντική καταστροφή που συντελέστηκε στην Πάρνηθα, θέλω να αναφερθώ σε μια άλλη καταστροφή που έγινε σάραντα τρία χρόνια πριν στη Νέα Υόρκη.

Το 1964 κατεδαφίστηκε ο ομορφότερος σιδηροδρομικός σταθμός της χώρας, έργο του 1910, των αρχιτεκτόνων McKim, Mead και White. Ένα κτίριο που εμπνεύστηκε από και υπήρξε εφάμιλλο των μεγαλόπρεπων λουτρών του Καρακάλα στη Ρώμη και το οποίο χαρακτηρίστηκε «ένας μεγαλειώδης ναός για τις συγκοινωνίες». Ένα σημαντικότατο μνημείο για την πόλη της Νέας Υόρκης.

Όμως, η εταιρεία σιδηροδρόμων αποφάσισε ότι η διατήρηση του σταθμού Πεν ήταν πολυδάπανη για τους φορολογούμενους πολίτες της Νέας Υόρκης, καθώς από τη δεκαετία του 1950 είχε μειωθεί ο αριθμός των επιβατών. Μέσα σε ένα κλίμα γενικότερης αδιαφορίας, προχώρησε στην κατεδάφισή του. Τότε έγραψαν οι New York Times της εποχής: «Μέχρι να αρχίσει η κατεδάφιση, κανείς δεν είχε πειστεί ότι ο Σταθμός Πεν θα κατεδαφιζόταν, ή ότι η Νέα Υόρκη θα επέτρεπε αυτή τη μνημειώδη πράξη βανδαλισμού σε ένα από τα μεγαλύτερα και πιο σημαντικά μνημεία της εποχής του». Όμως κατεδαφίστηκε. Τότε οι New York Times έγραψαν μία πολύ σκληρή κριτική, η οποία θα μπορούσε να γραφτεί και για τη δική μας καμένη

Πάρνηθα: «Ένας πολιτισμός παίρνει αυτό που θέλει. Αυτό που είναι διατεθειμένος να πληρώσει για να το έχει. Τελικά παίρνει αυτό που του αξίζει».

Η κατεδάφιση του Σταθμού Πεν είχε όμως και μία θετική πλευρά: εξαιτίας της κατεδάφισής του δημιουργήθηκε το κίνημα κήρυξης διατηρητέων κτιρίων στη Νέα Υόρκη, με αποτέλεσμα να σωθούν άλλα εξίσου σημαντικά κτίρια. Έθεσε σε δημόσιο διάλογο όλο το πρόγραμμα «ανάπτυξης» και ανοικοδόμησης της Νέας Υόρκης και έστρεψε την προσοχή στην προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της πόλης. Και όχι μόνο. Η κατεδάφιση του Σταθμού Πεν ενέπνευσε και άλλες πόλεις, όπως το Λονδίνο, να επαναπροσδιορίσουν τις προτεραιότητες στην ανάπτυξη τους και να διατηρήσουν σημαντικά ιστορικά κτίρια – και τελικά τον ιδιαίτερο ιστορικό χαρακτήρα τους.

Εύχομαι η καταστροφή του εθνικού δρυμού στην Πάρνηθα να γίνει ο δικός μας Σταθμός Πεν. Η θυσία της Πάρνηθας να μας ξυπνήσει, για να απαιτήσουμε, εδώ και τώρα, να γίνει πράξη η προστασία του φυσικού πλούτου της χώρας. Χωρίς όρους. Χωρίς παρερμηνείες. Χωρίς παραθυράκια. Χωρίς εξαιρέσεις. Για να μην ξαναζήσουμε και άλλες καμένες Πάρνηθες.

ΗΛΙΑΣ ΜΕΣΣΙΝΑΣ

*Αρχιτέκτονας - Δρ Χωροταξίας
Πρόεδρος Ecweek
Αίγινα*